

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

NAGOVORA PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE OB PREDSTAVITVI PREDLOGA REBALANSA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2008

Ljubljana, 29. maj 2008

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA FRANCE CUKJATI: Prehajamo na 1. točko dnevnega reda-
obravnava predloga rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2008. Predlog rebalansa
proračuna je v obravnavo zboru predložila vlada. Besedo dajem predsedniku vlade, gospodu Janezu
Janši, za predstavitev predloga rebalansa proračuna za leto 2008. Prosim.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod predsednik.

Spoštovane poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije je 8. maja letos sprejela Predlog rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2008 in ga poslala temu visokemu zboru. Pri pripravi rebalansa je vlada upoštevala predvsem novelirana makroekonomska izhodišča, ki jih je pripravil Umar, in sicer v okviru spomladanske napovedi gospodarskih gibanj za leto 2008. Pri tem izhajamo iz dejstva, da Slovenija ni svet zase. Trenutno živimo v času manj ugodnih globalnih ekonomskih razmer, ki vplivajo tudi na naše razvojne trende. Odgovornost vlade je, da se na primeren in pravočasen način odzove in čim bolj zmanjša negativne učinke na slovensko gospodarstvo, na življenje ljudi v Sloveniji in na razvoj nasploh.

Vlada - s predlaganim rebalansom proračuna - povečuje restriktivnost proračunske porabe. S tem bomo zmanjšali inflacijska pričakovanja in tudi zadolževanje države. Odhodke proračuna zmanjšujemo z namenom izboljšanja proračunskega salda. Naša načrtovana varčevalna politika na področju javnih financ ima pozitivne posledice. Tako kot že v lanskem letu, v letu 2007, je tudi letos v državnem proračunu Republike Slovenije ustvarjen proračunski presežek, in sicer v višini 70 milijonov evrov oziroma 0,2% bruto domačega proizvoda. Na ta način vlada oblikuje prostor za delovanje fiskalne politike brez povečevanja zadolževanja in tako prispeva k večji makroekonomski stabilnosti države in proticikličnemu gibanju javnih financ. Z uresničitvijo večine ukrepov ekonomskih in socialnih reform smo zastareli razvojni vzorec regulacije, birokratizacije, omejevanja zaprtosti in neprilagodljivosti pustili precej daleč za nami. Znotraj Evropske unije nam v veliki meri uspeva uresničevati nov, bolj napreden razvojni vzorec. Čeprav se reformni proces še ni zaključil, bo tudi v prihodnje za nosilce ekonomskih politik zelo pomemben izziv. Danes, leta 2008, je Slovenija država z veliko bolj ugodnim in naprednim makroekonomskim in poslovnim okoljem.

Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Če sem uvodoma dejal, da so slovenski razvojni tokovi brez dvoma soodvisni in povezani z evropskimi oziroma globalnimi trendi, mi dovolite, da na tem mestu naredimo tudi primerjamo Slovenije z državami

Evropske unije in tudi z državami evroobmočja oziroma Evropske monetarne unije. Boljše ekonomsko in socialno okolje v Sloveniji se odraža predvsem v zelo dobrih gospodarskih rezultatih in posledično v višji zaposlenosti. Gospodarska rast in razvoj sta v letu 2007 s 6,1odstotno točko gospodarske rasti dosegla najvišjo stopnjo rasti v zgodovini samostojne Slovenije. Rezultat je toliko bolj pomemben, ker smo tudi v prejšnjih dveh letih ustvarili višjo podlago in sicer v letih 2006 in 2005 smo dosegli kar 5,7 in 4,1 odstotno gospodarsko rast. V lanskem letu je bila gospodarska rast v Sloveniji za 3,1 odstotne točke višja od povprečja držav Evropske unije in kar za 3,3 odstotne točke višja od povprečja držav Evropske monetarne unije. V Sloveniji smo tako v letu 2007 dosegli 91% bruto domačega proizvoda Evropske unije oziroma 22.300 evrov na prebivalca merjeno po kupni moči. Najbolj pomembno pri tem pa je, da je bila gospodarska rast vsa ta leta zdrava. Glavna dejavnika gospodarske rasti slovenskega gospodarstva v letih 2005, 2006 in 2007 sta bila izvoz blaga in storitev ter investicij. Izvoz kot najbolj pomembno gonilo rasti slovenskega gospodarstva je v letu 2007 presegel že tako visoke rasti iz leta 2006 in 2005.

Realna rast izvoza je v Sloveniji v lanskem letu znašala 13 odstotnih točk in je realno rast izvoza v Evropski uniji presegla za osem odstotnih točk. Za pet odstotnih točk pa smo z izvozom presegli rast izvoza v evroobmočju. V Evropski uniji se je Slovenija po rasti izvoza v letu 2007 uvrstila na visoko četrto mesto, med tem ko je bila med državami Evropske monetarne unije absolutno na prvem mestu. Tako visoko rast izvoza je odprto slovensko gospodarstvo še povečalo. Obseg izvoza je v letu 2007 znašal preko 71% bruto domačega proizvoda, kar Slovenijo uvršča med močno odprta gospodarstva. Čeprav kar dve tretjini slovenskega izvoza prispevajo industrijski proizvodi, se je pomembno povečal tudi izvoz storitev. Rast investicij v osnovna sredstva zvišuje potencialno gospodarsko rast. Rast zasebne potrošnje je bila zmerna in pod realno rastjo razpoložljivega dohodka ter nižja od potencialne gospodarske rasti.

Rast državne potrošnje je bila v letu 2007, kljub dodatnim stroškom, ki so bili potrebni za vzpostavitev zunanje meje in za priprave na vodenje Evropske unije nizka. V letu 2007 smo ponovno, predvsem zaradi visoke uvozne komponente v izvozu in zaradi povečanih investicij v opremo in stroje zabeležili tudi visoko rast uvoza. Zaradi tega se je povečal primanjkljaj tekočega računa plačilne bilance in znana je zadolženost Slovenije. Ob tem pa je potrebno poudariti, da bruto zunanji dolg Slovenije ni nikakršen problem. Bruto zunanji dolg Slovenije je najnižji v Evropski monetarni uniji, gledano primerjalno.

Realna rast dodane vrednosti, ki je bila v Sloveniji 6,2% je bila za 3,2 odstotni točki višja, kot v Evropski uniji in za 3,4 odstotne točke višja, kot v Evropski monetarni uniji. Največ so k rasti dodane vrednosti prispevale pridelovalne dejavnosti in tudi tržne storitve.

Visoka gospodarska rast se je zelo ugodno odrazila tudi na trgu dela. Stopnja zaposlenosti prebivalstva v starosti med petnajstim in štiriinšestdesetim letom je bila v lanskem letu kar 67,8%. Po metodologiji mednarodne organizacije dela je bila brezposelnost v prvem četrtletju letošnjega leta 4,9%. Slovenija je imela ob koncu leta 2007 za 2,2 odstotni točki nižjo brezposelnost, kot je bilo povprečje Evropske unije. Med državami članicami evroobmočja pa se Slovenija skupaj z Nizozemsko, Irsko, Luksemburgom in Avstrijo uvršča med države z najnižjo brezposelnostjo.

Rast produktivnosti dela je bila v lanskem letu, kljub visoki rasti zaposlenosti v Sloveniji, visoka, in sicer 3,3%. V letu 2007 je imela Slovenija od povprečja držav Evropske unije za 2 odstotni točki višjo rast produktivnosti. Od držav evroobmočja pa za kar 2,4 odstotni točki višjo rast. Rast industrijske proizvodnje v lanskem letu je bila skoraj 8%, medtem ko je bila rast industrijske proizvodnje pridelovalnih dejavnosti 6,5%.

Ob zelo dobrih rezultatih se Slovenija, podobno kot druge države po svetu in tudi v Evropi, sooča z višjo inflacijo. Glavna razloga zanjo sta visoka cena nafte in hrane na svetovnih trgih. Vpliv takšnih

podražitev se v Sloveniji občuti bolj, saj sta uteži teh dveh cenovnih skupin v našem indeksu cen večji kot na primer v povprečju v evro območju. Višji inflaciji so z neupravičenimi podražitvami deloma pripomogli tudi nekateri slovenski trgovci. Povprečna letna inflacija je bila v mesecu aprilu letošnjega leta v Sloveniji za 2,2 odstotni točki višja kot v državah EU in za 2,4 odstotni točki višja kot v državah evropske monetarne unije. Prekomerno višanje cen osnovnih življenjskih potrebščin je najbolj prizadelo ekonomsko in socialno najšibkejše državljanke in državljane. Vlada je za ublažitev negativnih učinkov inflacije sprejela obsežen in celovit program ukrepov. Naj naštejem samo nekatere. Sprejet je bil zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini, s katerim se zvišuje splošna olajšava za zaposlene z najnižjimi dohodki. To pomeni, da se bo več kot 200.000 zaposlenim na letni ravni dohodek povišal med 160 in 320 evri. Sprejet je bil zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Na podlagi tega so se otroški dodatki povečali za skoraj 8,5 odstotne točke. Ne smemo pozabiti, da so se ti zneski povišali dodatno še za 3,6 odstotne točke zaradi uskladitve z inflacijo. Sprejet je bil zakon o varstvenem dodatku, s katerim se je na novo uredila pravica do varstvenega dodatka. Skupno povišanje dodatka je bilo tako 9%. Sprejet je bil zakon o vrtcih, po katerem država prevzame strošek vrtca za drugega otroka. Po uskladitvi s sindikati se je minimalna plača zvišala za 35 evrov. Socialni transferji, kot sem že omenil, so se uskladili z inflacijo.

Vlada ob vsem naštetem vodi tudi ekonomske politike za stabilno rast cen in ukrepa predvsem na naslednji štirih področjih. Prvič. Sprejet je bil načrt reguliranih cen za letošnje in prihodnje leto, ki določa, da se bodo cene, ki so pod neposrednim nadzorom vlade, poviševale precej počasneje kot cene, ki se oblikujejo prosto. To politiko izvajamo. Drugič. Že dve leti zapovrstjo bo vlada dosegla javno finančni presežek. S proticiklično proračunsko politiko in njenim stabilizacijskim delovanjem bomo zmanjšali inflacijske pritiske in omejili prenos cen na ostale proizvode in storitve. Trošarine smo znižali na najnižjo v Evropski uniji še dovoljeno raven in s tem vsaj delno ublažili visoko rast cen naftnih derivatov. Tretjič. V dialogu s socialnimi partnerji se vlada zavzema za vzdržno plačno politiko, tako da bi bila rast plač nekje na ravni rasti produktivnosti. Zavedamo se namreč, da so prav prekomerna zviševanja v plačni politiki, ki vsebujejo inflacijska pričakovanja, največja nevarnost za inflacijsko spiralo. Ta na koncu vodi do znižanja kupne moči državljanek in državljanov ter tako izniči realno vrednost plač kot makroekonomsko stabilnost in v vsakršnem smislu negativno vpliva na blaginjo. Četrto. Postrtili smo nadzor nad delovanjem konkurence. Urad za varstvo konkurence je sprožil postopke, s katerimi se je ugotavljalo, da so bili v postopku oblikovanja cen prehrabnih izdelkov uporabljene prakse, ki niso v skladu z veljavno zakonodajo in dobrimi poslovnimi običaji. Sofinanciramo ukrepe in dejavnosti za večjo osveščenost potrošnikov glede gibanja cen, ki je v boju proti inflaciji ključna.

Spoštovane poslanke in poslanci!

V predlogu rebalansa proračuna za letošnje leto se načrtovani prihodki zvišujejo na podlagi višje ocenjenih prihodkov od davkov, dohodka pravnih oseb, trošarin in DDV-ja. Vse to je posledica visoke gospodarske rasti. Kljub dejstvu, da se načrtovani proračunski odhodki znižujejo, je vlada sprejela odločitev, da ob rebalansu proračuna izdatke na nekaterih postavkah tudi poveča. Več denarja bo tako namenjeno za povečevanje plač in prispevkov iz naslova zakona o sistemu plač v javnem sektorju, kjer se usklajuje oziroma odpravlja nekatera plačna nesorazmerja, za socialno varstvo, za izobraževanje ter varstvo okolja ter naravne dediščine. Ob povečanju učinkovitosti javne uprave zmanjšujemo stroške za njeno delovanje, a namenjamo večjo pozornost socialno in ekonomsko najšibkejšim državljanom in državljanom. Z večjimi sredstvi za izobraževanje ustvarjamo pogoje, da bodo prihodnje generacije dobro pripravljene na razvojne izzive časa, in da bo ljudi, ki bodo potrebovali pomoč države, vedno manj. Več sredstev je za ohranjanje čistega ter zdravega okolja - našo odgovornost do državljanek in državljanov in do prihodnosti. Slovenija s svojimi programi na tem področju odgovarja na klimatske spremembe in preizkušnje, ki jih le-te postavljajo tudi pred nas.

V predlogu rebalansa za letošnje leto, se skupni obseg predvidenega zadolževanja države zmanjšuje za kar 478 milijonov evrov. Predlog rebalansa proračuna za leto 2008 predvideva 8,88 milijard evrov prihodkov, kar je 24,5% točke BDP-ja in 8,81 milijard evrov odhodkov oziroma 24,3% točke bruto domačega proizvoda. Presežek proračuna Republike Slovenije za leto 2008 je tako predviden v višini 70 milijonov evrov. Konsolidirani javnofinančni prihodki po nacionalni metodologiji, ki poleg proračuna Republike Slovenije zajema tudi prihodke pokojninskega in invalidskega zavarovanja zavoda za zdravstveno zavarovanje in prihodke proračunov slovenskih občin, so po predlogu rebalansa proračuna za leto 2008 predvideni v skupni višini 15,5 milijard evrov oziroma 42,6% BDP-ja, medtem ko so konsolidirani javnofinančni odhodki predvideni v višini 15,4 milijarde evrov oziroma 42,4 odstotne točke BDP. Po predlogu rebalansa je konsolidirani javnofinančni presežek za leto 2008 tako načrtovan v višini 90,2 milijona evrov.

Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Dovolite mi, da predlog rebalansa predstavim tudi po metodologiji Evropske unije. Ta je izkazovana v bilanci širšega sektorja države. Poleg štirih blagajn javnega financiranja, zajema tudi vse javne sklade, javne agencije, javne zavode, Sod in Kad, se pravi, Odškodninsko in Kapitalsko družbo. S predlaganim rebalansom proračuna za letošnje leto napovedujemo bistveno znižanje primanjkljaja širšega sektorja države, in sicer namesto prvotno predvidenega v višini 0,9 odstotne točke BDP le še v višini 0,1 odstotne točke BDP. Tudi tokrat navajam primerjavo primanjkljaja širšega sektorja države med Slovenijo in povprečjem držav Evropske unije in evroobmočja. Kljub pomembni javnofinančni konsolidaciji, tako znotraj Evropske unije kot znotraj evroobmočja, je bil saldo širšega sektorja države v Sloveniji v lanskem letu za 1,2 odstotne točke bolj ugoden kot v Evropski uniji in za skoraj 1 odstotno točko boljši kot v evroobmočju. Uspeli smo bistveno zmanjšati dolg širšega sektorja države, ki je bil v Sloveniji v letu 2007 za 34,6 odstotne točke BDB nižji kot v Evropski uniji oziroma kot je povprečje Evropske unije. V evroobmočju se Slovenija po tem kazalcu uvršča na drugo mesto, med države z najnižjim deležem dolga v bruto domačem proizvodu, in sicer takoj za Luksemburgom. Javnofinančno politiko torej več kot uspešno gradimo na temeljnih načelih sporazuma o rasti in stabilnosti, saj smo svoj fiskalni cilj izpolnili pred rokom, ki smo si ga zastavili in prijavili v Uniji.

Spoštovane poslanke in poslanci!

V vladi se zavedamo, da je le konkurenčno in zdravo gospodarstvo dobra osnova za vsestranski razvoj. V okviru ekonomskih in socialnih reform smo tako sprejeli večino ukrepov, s katerimi želimo doseči cilje strategije razvoja Slovenije, ki so tudi cilji Lizbonske strategije Evropske unije. Delo je bilo dokaj obsežno in naporno. Prav je, da si nastavimo ogledalo in pogledamo, kako relevantne mednarodne ustanove ocenjujejo naš napredek, kam uvrščajo Slovenijo. Na tako imenovani tabeli Lizbonske lige je Slovenija v letu 2007 med 27 državami Evropske unije z 12. napredovala na 10. mesto.

Po raziskavi reformnega barometra za leto 2007 se Sloveniji na matriki napredka procesa reform in gospodarske rasti nahaja v skupini 6-ih najbolj uspešnih držav v Evropski uniji. Po isti raziskavi je Slovenija za lansko leto po skupnem napredku nacionalnih reform med vsemi državami Evropske unije na 6. mestu.

S strani Evropske komisije smo dobili dve priporočili. Pri izboljšanju poslovnega okolja je Slovenija naredila največji napredek. Odpravili smo številne nepotrebne in birokratske postopke in tudi prejeli posebno evropsko priznanje dobre prakse za program odprave administrativnih ovir. Uvedba sistemov "Vse na enem mestu" za samostojne podjetnike in družbe z omejeno odgovornostjo pomeni velik napredek. Na lestvici Evropske komisije po razvitosti e-uprave smo od lanskega 7. mesta letos napredovali na odlično 2. mesto med vsemi državami članicami Evropske unije. Ustanovljena je bila

javna družba tveganega kapitala, ki bo usmerjala proračunska in evropska sredstva v hitro rastoča podjetja. Pospešeno dograjujemo tudi infrastrukturo.

Na področju reforme trga dela smo po dolgotrajnih pogajanjih s socialnimi partnerji poiskali kompromis med potrebo gospodarstva po večji konkurenčnosti na eni strani in ohranjanju socialne varnosti zaposlenih s strani države in sindikatov na drugi strani. Spremembe, ki jih je prinesel nov zakon o delovnih razmerjih, pomenijo številne izboljšave in zagotavljajo večjo prožnost trga dela. Kljub temu pa socialna varnost zaposlenih na račun prožnosti ni zmanjšana.

Na področju javnih financ je Slovenija izvedla celovito davčno reformo. Ta je vstopila v veljavo v začetku lanskega leta. Pomembno je razbremenila in še razbremeni slovensko gospodarstvo. To je eden od pomembnih razlogov za visoko gospodarsko rast, višjo zaposlenost in izboljšanje javnofinančnih bilanc.

Postopno, do leta 2009, ukinjamo davek na izplačane plače. Znižali smo pretirano progresivnost dohodninske lestvice in s tem razbremenili predvsem najbolj aktivno delovno silo. S temi ukrepi smo želeli in seveda še želimo, ker se še izvajajo, še bolj motivirati najbolj ustvarjalne zaposlene, ki so bili prej prekomerno obdavčeni. Delodajalce pa želimo motivirati k dodatnemu zaposlovanju delavcev z visoko izobrazbo oziroma z ustreznimi znanji. Splošna olajšava pri dohodnini je bila povečana, ukinjene pa so bile olajšave, ki so jih koristili predvsem zavezanci z visokimi osebnimi prejemki.

Z zakonom o dohodku pravnih oseb postopno zmanjšujemo davčno stopnjo na 20% do leta 2010. Iz 25 na 20% do leta 2010 in popravljamo določene davčne osnove in olajšav. V prizadevanjih za oblikovanje bolj konkurenčnega in stimulativnega davčnega okolja smo med drugimi ukinili dvojne obdavčitve, davčni postopek pa je bil bistveno poenostavljen. V obdobju od 2004 do 2008 bomo odhodke širšega sektorja države po ESA 95 metodologiji znižali za več kot 3,5% točke bruto domačega proizvoda. To je bistveno več, kot pa je ta vlada zapisala v svoj program. To smo dosegli predvsem z racionalno in varčno porabo javnih sredstev.

Velik poudarek smo dali razvojnemu preoblikovanju proračuna. Velja tudi spomniti, da so bili v letu 2008 v proračunu - v načrtu razvojnih programih - prvič sistemsko uvrščeni projekti iz resolucije o nacionalnih razvojnih projektih. Na področju inovacij in raziskav bo potrebno narediti nadaljnje bistvene korake. Sredstva za raziskave in razvoj sicer vsako leto povečujemo. Trenutno dosegamo, celoviti podatki so za leto 2006, skoraj 1,6% bruto domačega proizvoda. Smo nekoliko nadpovprečni v Evropski uniji, vendar smo še daleč od načrtovanih 3% točk bruto domačega proizvoda. Vendar je pomembno, da ob višini sredstev vztrajamo tudi na njihovi učinkoviti uporabi in pravi strukturi sredstev za raziskave in razvoj. Vedno večjo vlogo bo tukaj moral - tako kot v najbolj razvitih državah Evropske unije - igrati zasebni sektor. V razvojnem smislu zelo veliko pričakujemo od olajšave za raziskave in razvoj. Davčni zavezanec lahko namreč davčno osnovo zniža za 20% zneska, ki predstavlja vlaganje v raziskave in razvoj z regijsko komponento, ki v bistvu pomeni, da se stimulira vlaganje in investicije v razvoj najbolj ogroženih regijah. Ta olajšava je lahko podvojena in znaša do 40% zneska. V letu 2007 je olajšavo za raziskave in razvoj uveljavilo 620 davčnih zavezancev v višini 66 milijonov evrov. Njihovo število glede na trende bo v prihodnjih letih bistveno večje in prav ta olajšava bo odločilno prispevala k napredku pri prestrukturiranju slovenskega gospodarstva v smeri večje tehnološke zahtevnosti in doseganja višje dodane vrednosti.

Okolje za delovanje raziskovalnih organizacij in inovativnih podjetij smo v tem času precej izboljšali. Sredstva za programe, ki jih podpira javna agencija za tehnološki razvoj bodo v letošnjem letu dosegla 65 milijonov evrov. 65% kohezijskih sredstev je namenjenih doseganju lizbonskih ciljev. Pod okriljem Gospodarske zbornice Slovenije in s sofinanciranjem vlade deluje 24 platform, v katerih sodeluje preko 500 podjetij in organizacij znanja. Ustanovljenih je bilo 25 tehnoloških centrov, ki malim in srednje

velikim podjetjem omogočajo dostop do raziskovalnih storitev. Ustanavljajo se inkubatorji in novi tehnološki parki. Lotili smo se tudi institucionalnih sprememb sektorja proizvodnje in uporabe znanja. Vlada je tako ustanovila svet za konkurenčnost in razvojne skupine. Skupaj bodo pripravili strateške usmeritve državnih institucijam, katerih naloga je spodbujanje raziskav in razvoja.

Nedavno je predsednik republike dejal, da morajo reforme dati prostor ustvarjalnosti. To je tudi končni cilj vseh naših prizadevanj na tem področju. Že tako znatna javna sredstva za izobraževanje še povečujemo. Ustanavljajo se novi visokošolski zavodi. Študij želimo približati potrebam gospodarstva. Z bolonjsko reformo bomo skrajšali čas študija, študentje pa bodo bistveno bolj vključeni v evropski izobraževalni prostor. V študijskem letu 2006/2007 je v tujini po programu Erasmus vpisanih oziroma študira okoli tisoč naših študentov. Velik napredek samo naredili tudi pri posodobitvi poklicnega izobraževanja, kjer je več poudarka na praktičnem znanju in priznavanju neformalnega znanja. Vlada je s konkretnimi ukrepi pomembno vplivala na razmerje med dijaki in študenti v korist tistih, ki so se vpisali na tehnične smeri, kjer je daleč največje povpraševanje po kadrih.

Spoštovane poslanke in poslanci!

Gospodarsko uspešnost in razvoj seveda nista sama sebi namen. Cilj naših prizadevanj za hitrejši gospodarski razvoj sta blaginja in kakovost življenja vseh državljanov Slovenije. Vseh in tudi vsakega posebej. Z velikim zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da se tveganje revščine v Sloveniji zmanjšuje. Slovenija je po kazalcu o tveganju revščine med državami Evropske unije uvrščena kot visoko socialna država. Pravzaprav so samo tri države Evropske unije uvrščene pred nami. Ko pa se primerjamo z državami evroobmočja, se pravi najbolj razvitega jedra Evropske unije, je samo Nizozemska uvrščena bolje od nas. Čeprav je to v evropskem merilu zelo dober in pomemben rezultat, ki nas umešča med države z izrazitim posluhom za socialno ogrožene družbene skupine, se je na nekaterih področjih za odpravo revščine potrebno soočiti še bistveno bolj odločno.

Prav je, da se ob obravnavi rebalansa proračuna oziroma proračunskih politik dotaknemo tudi medgeneracijskega in sonaravnega razvojnega cilja. Gre za uveljavljanje načela trajnosti kot temeljnega kakovostnega merila na vseh področjih razvoja, vključno s ciljem trajnostnega ohranjanja prebivalstva in poseljenosti države. Z veseljem lahko ugotavljamo, da se tudi na področju rodnosti trend v zadnjih letih izboljšuje. Leta 2007 se je v Sloveniji rodilo 19.850 otrok, ker je za skoraj 5% več kot v letu 2006. To dejstvo nas zelo veseli, saj smo si ob nastopu mandata kot enega izmed osrednjih ciljev te vlade zastavili tudi izboljšanje demografske strukture.

Poleg hitre gospodarske rasti je tudi skrb za okolje naša prioriteta. Prav zato vlada varovanju okolja namenja prav posebno pozornost. V obdobju 2005-2007 smo za namene uvajanja obnovljivih virov energije in tudi za učinkovito rabo energije razdelili več kot 33 milijonov evro. V istem obdobju smo za namen čiščenje odpadnih vod izgradili zelo veliko novih čistilnih naprav. Za gradnjo komunalne infrastrukture je bilo v tem obdobju iz Evropske unije, proračunskih sredstev in tudi iz okoljskih dajatev investiranih 141 milijonov evrov. Zavedamo se, da se pritiski na okolje povečujejo. Učinkovita raba energije in obnovljivih virov je zaradi tega nuja. Zelo veliko pričakujemo od izvajanja akcijskega načrta za energetske učinkovitost za obdobje 2008-2016, s katerim nameravamo prihraniti najmanj 9% končne energije.

Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Če smo na začetku naredili primerjavo Slovenije z državami Evropske unije in Evropske monetarne unije in z razvojnimi trendi, na podlagi katerih načrtujemo tudi rebalans proračuna za letošnje leto, je prav, da ob koncu naredimo tudi primerjavo nekaterih ključnih kazalcev za zadnja tri leta, ker ravno ta

zadnja tri leta so v veliki meri ustvarila pogoje za to, da lahko danes vlada predlaga rebalans proračuna, v katerem je drugič v zgodovini te države predviden presežek.

V obdobju od kar se je vlada zavzela za ključne reforme in jih večino tudi izpeljala, se pravi od leta 2005 do konca leta 2007, se je bruto domači proizvod po kupni moči v Sloveniji povečal za več kot 4 tisoč evrov na prebivalca. V tem času je bilo na novo ustvarjenih 37.500 novih delovnih mest. Brezposelnost se je znižala za skoraj 1,5 odstotne točke in je najnižja v zgodovini te države. Zelo pomembno je tudi, da se je brezposelnost mladih do 26. leta, kar je bil prej strukturni problem na tem področju, v tem času znižala za 10% točk. Bruto plača se je v tem obdobju povečala za 20%. Minimalna plača se je zvišala za 19%. Povprečna starostna pokojnina se je zvišala za 14%. Najnižja pokojninska osnova za polno delovno dobo se je v tem obdobju zvišala za več kot 16%. Odhodke širšega sektorja države smo v tem času znižali za 3,2% točki. Primanjkljaj širšega sektorja države smo znižali za 2,2% točki. Posledično se je tudi dolg širšega sektorja države v tem času znižal za 3,5% točke bruto domačega proizvoda, kar je bistveno več, kot smo upali ob začetku mandata. To je po makroekonomskih kazalcih velik napredek. Nikoli doslej Slovenija - v enako dolgem časovnem obdobju - ni zabeležila niti približno tako ugodnih rezultatov. Pomembno pa je, da po napovedih, lahko tudi v prihodnjih letih pričakujemo takšne stopnje rasti, ki bodo najmanj dvakrat višje od povprečja Evropske unije in Evropske monetarne unije.

Slovenija se tako približuje povprečni razvitosti Evropske unije in to hitreje kot je bilo predvideno v strategiji razvoja Slovenije, ki se je začela pripravljati leta 2004. Zavedamo pa se, da je teh zadnjih 9%, ki jih je potrebno še doseči, prehiteti, naporen cilj. Pot ne bo enostavna. Tudi v prihodnje bo od nas terjala odločitve, ki ne bodo vedno lahke, so pa nujne, če želimo dohiteti najbolj razvite, kar je naš cilj. Slovenija ima zdravo in konkurenčno gospodarstvo. Povečevanje izvoza slovenskega gospodarstva na najbolj zahtevne trge je najbolj nazoren dokaz za to trditev. Slovenija ima tudi znanje in ustvarjalni potencial. Treba je oboje samo uporabljati, razvijati in brez problemov se lahko soočimo z največjimi razvojnimi izzivi. Seveda pa je bogastvo Slovenije predvsem v ljudeh, ki so tudi doslej - predvsem s svojo voljo, vztrajnostno, včasih tudi odpovedovanjem - dosegali rezultate v okoliščinah, ki niso bile vedno tako ugodne oziroma primerljive z okoliščinami v bolj razvitem delu Evrope. Zaradi tega je Slovenija danes trdno usidrana v skupini najrazvitejših evropskih držav. Večino trendov, ki so bili prikazani tudi v tem mojem uvodu, je takšnih, da nam omogočajo nadaljnji napredek.

Naš cilj pa je tudi, da se pozitivni učinki razvoja višje gospodarske rasti pravično in enakomerno porazdelijo med vse državljanke in državljane Republike Slovenije. Da bo to, kar ustvarjamo danes, neka solidna osnova, pa tudi vir, iz katerega bodo črpale tudi prihodnje generacije. Vlada s temi predlogi, ki so zajeti v rebalansu proračuna vztraja na začrtani poti. Zadnja tri leta so dokazala, da ta pot daje rezultate in z nekaterimi pospeški, ki jih predlagamo v tem rebalansu, bomo nekatere ključne razvojne cilje še približali.

Hvala lepa.